

VII. Jahrgang 1881.

Entomologische Nachrichten.

Herausgegeben von Dr. **F. Katter** in Putbus.

Jährlich 24 Hefte. Preis 6 M. durch die Expedition in Stettin franco unter Kreuzband für Deutschland und Oesterreich-Ungarn, für die übrigen Staaten des Postverbandes 6,50 M., im Buchhandel 7 M. Anzeigen pro 2-gespaltene Zeile 15 Pf. Beilagen bis zur Stärke von $\frac{1}{2}$ Bogen (8 Octavseiten) 8 Mark.

C. Katter's Verlag, Stettin, Rossmarkt 11.

Alle die Redaction betreffenden Zuschriften werden an Dr. Katter in Putbus erbeten. — Bestellungen auf die Zeitschrift sind an C. Katter's Buchhandlung, Stettin, Rossmarkt 11, zu richten.

Die Post ist verpflichtet, ihren Abonnenten etwa ausgebliebene Nummern nachzuliefern, und wollen sich dieselben deswegen an die betreffenden Postanstalten wenden.

Inserate, welche in die am 15. eines Monats erscheinende Nummer aufgenommen werden sollen, müssen bis zum 8. eingegangen sein; für die Nummer vom 1. jeden Monats bis zum 23. des vorigen.

Heft XV.

Inhalt von No. 15.	Seite
<u>M. Rostock, Verzeichniss der Neuropteren Deutschlands,</u>	
<u>Oesterreichs und der Schweiz.</u>	217
Schmiedeknecht, Nachtrag zu den Beobachtungen über Blattwespen	228
Epicauta vittata aus Eiern zu erziehen	228
Tetraneura ulmi und Coccinella 7-punctata	229
54. Versammlung deutscher Naturforscher und Aerzte . . .	230
Nekrolog	231

Stettin,

C. Katter's Buchhandlung.

**Verzeichniss der Neuropteren Deutschlands (1), Oesterreichs (2)
und der Schweiz (3).**

Von M. Rostock, Dretschen (Sachsen).

I. Trichoptera.

A. Phryganeidae.

1. Neuronia Leach.

1. ruficus Scop. —
striata Burm.
striata L. Wgr.
2. reticulata L. —
3. clathrata Kol. — 1. Bor. 2. 3.
4. phalaenoides L. — 1. Bor. or.

2. Phryganea L.

5. grandis L. —
6. striata L. —
bipunctata Retz.
7. varia F. —
8. obsoleta Hg. — 1. Sa. Bav.
Bor. 2. 3.
9. minor Ct. — 1. Sa. Bav. Bor.
2. Ca.

3. Agrypnia Ct.

10. picta Kol. — 1. Sa. Si. Bor. or.
11. Pagetana Ct. —

B. Limnophilidae.

4. Colpotaulius Kol.

12. incisus Ct. — 1. Sa. Bor. or. 2. 3.
excisus Kol.

5. Grammotaulius Kol.

13. nitidus Müll. — 1. Sa. 2.
14. atomarius F. —

6. Glyptotaelius St.

15. punctato-lineatus Retz. — 1.
Bor. Si.
umbraculum Kol.

16. pellucidus Retz. — 1. Sa. 2. 3.

7. Limnophilus Leach.

17. rhombicus L. —
18. borealis Ztt. — 1. bor. or.
pavidus Hg.
19. flavicornis F. —

20. decipiens Kol. — 1. Sa. 2. 3.
21. marmoratus Ct. — 1. Si. 2. 3.
22. stigma Ct. — 1. Sa. 3.
grisea L. Wgr.
23. xanthodes M'L. — 1. Bor. or. Si.
borealis Kol. Br. Pos. 2.
24. lunatus Ct. —
vitratu Br.
25. subcentralis Hg. —
26. germanus M'L. — 1. Bav. 2.
affinis Hg.
27. elegans Ct. — 1. Bor.
28. politus M'L. — 1. Sa. 2.
vibex Br.
29. fuscineris Ztt. — 1. Bor. Si.
vulsella Kol.
30. ignavus Hg. — 1. Sa. Bav.
Si. 2. 3.
31. nigriceps Ztt. — 1. Sa. 2. 3.
striola Br.
32. centralis Ct. — 1. Sa. 3.
flava L. Wgr.
33. vittatus F. —
34. affinis Ct. — 1. Sa. Si. 2.
35. auricula Ct. —
fenestratus Br.
36. griseus L. —
bimaculata L. Wgr.
37. bipunctatus Ct. —
tuberculatus Br.
38. despectus Walk. — 1. Bor. or.
39. extricatus M'L. —
40. hirsutus P. — 1. Sa. Bav. 3.
41. sparsus Ct. —
punctatissimus Br.
instillatus Wgr.
42. dispar M'L. — 1. Si. Pos.
nigridorsus Kol.
43. fuscicornis Rb. — 1. Sa. 2.
cingulatus Br.

8. *Anabolia* St.

44. *nervosa* Leach. — 1. Sa. 3.
 45. *soror* M'L. — 1. Pos.
 46. *sororecula* M'L. — 1. Bor. or.
 47. *laevis* Ztt. — 1. Sa. Bav. Si.
 Bor. 2.

furcata Hg.

9. *Phacopteryx* Kol.

48. *brevipennis* Ct. — 1. Si. Bor. or.
granulata Kol.

10. *Anisogamus* M'L.

49. *difformis* M'L. — 2. 3.
 50. *noricanus* M'L. — 2.

11. *Acrophylax* Br.

51. *zerberus* Br. — 2. 3.

12. *Asynarchus* M'L.

52. *coenosus* Ct. — 1. Sa. Si. 2. 3.
arcticus Kol.
 var. *paludum* Kol.

13. *Stenophylax* Kol.

53. *alpestris* Kol. — 1. Si. 2. 3.
 54. *picicornis* P. —
puberula Br.
 55. *montivagus* M'L. — 2.
 56. *consors* M'L. — 2.
 57. *dubius* St. — 1. Bor. Westph.
 58. *infumatus* M'L. — 1. Sa.
 59. *rotundipennis* Br. — 1. Sa. Bav.
 Pos. 2. 3.
 60. *nigricornis* P. — 1. Bor. Si. 2.
areata Br.
 var. *testacea* Ztt. — 2.
 61. *stellatus* Ct. — 2. 3.
 62. *latipennis* Ct. — 1. Sa. Si. 2. 3.
pantherina Br.
 63. *luctuosus* Piller. — 1. Sa. Si. 2.
gigantea Br.
 64. *concentricus* Ztt. —
hieroglyphica Br.
 65. *speluncarum* M'L. — 2.
 66. *vibex* Ct. — 1. Strassburg,
 Riesengeb.
 67. *mitis* M'L. — 2.
 68. *mucronatus* M'L. — 3.

14. *Micropterna* Stein.

69. *sequax* M'L. — 1. Si. 3.
striata P.
 70. *lateralis* St. — 1. Sa. 2. 3.
 71. *testacea* Gm. — 1. Altvater,
 Harz. 3.
 72. *nycterobia* M'L. — 2. 3.
pilosa Br.

15. *Platyphylax* M'L.

73. *Frauenfeldi* Br. — 2.
 74. *pallescens* M'L. — 3.

16. *Halesus* St.

75. *interpunctatus* Ztt. — 1. 2. 3.
 76. *tesselatus* Rb. — 1. Sa. Bav. Pos.
 77. *digitatus* Schr. —
 78. *ruficollis* P. — 3.
 var. *melancholicus* M'L. — 2.
 79. *antennatus* M'L. — 3.
 80. *hilaris* M'L. — 3.
 81. *uncatus* Br. — 1. Si. 2.
nigricornis Kol.
 82. *mendax* M'L. — 3.
 83. *auricollis* P. — 1. Sa. Bav. 2. 3.
nigricornis Br.
 84. *Melampus* M'L. — 3.
 85. *moestus* M'L. — 1. Si. 2. (Elbfall).
 86. *rubricollis* P. — 3.
 87. *guttatipennis* M'L. — 3.
mucoreus M'L. 1876.
 88. *nepos* M'L. — 1. Si.
guttatipennis Stein. M'L. 1876.

17. *Metanoea* M'L.

89. *flavipennis* P. — 1. Bav. Harz.
 2. 3.

18. *Anomalopteryx* Stein.

90. *Chauviniana* Stein. — 1. Si.

19. *Drusus* St.

91. *discolor* Rb. — 1. Sa. Si. 2. 3.
flavipennis Br.
 92. *chrysotus* Rb. — 2. 3.
 93. *destitutus* Kol. — 1. Si. 2.
adustus M'L.
 94. *trifidus* M'L. — Si. Bav. Bad. 2. 3.

95. *mixtus* P. — 3.
sericea P.
96. *alpinus* MD. — 3.
97. *monticola* M'L. — 2. 3.
98. *Mülleri* M'L. — 3.
99. *nigrescens* MD. — 3.
100. *Melanchaetes* M'L. — 2. 3.
101. *annulatus* St. — 1. Sa.
flavipennis Hg.
 20. *Pelostomis* Kol.
102. *sudetica* Kol. — 1. Si. Sa.
 21. *Cryptothrix* M'L.
103. *nebulicola* Hg. — 2. 3.
 22. *Potamorites* M'L.
104. *biguttatus* P. — 1. Bav. 2. 3.
limnophiloides Br.
 23. *Eclisopteryx* Kol.
105. *guttulata* P. — 1. Sa. 2. 3.
dalecarlica Kol.
106. *madida* M'L. — 1. Si. 2.
 24. *Chilostigma* M'L.
107. *Sieboldi* Hg. — 1. Bor. Danzig 2.
 25. *Psilopteryx* Stein.
108. *Zimmeri* M'L. — 1. Sa. 3.
109. *psorosa* Kol. — 1. Altvater.
 26. *Chaetopteryx* St.
110. *villosa* F. —
tuberculosa P.
111. *fusca* Br. — 2.
112. *obscurata* M'L. — 3.
113. *clara* M'L. — 2.
114. *Gessneri* M'L. — 3.
115. *major* M'L. — 1. Sa. 2. 3.
villosa Br.
 27. *Chaetopterygopsis* Stein.
116. *Maclachlani* Stein. — 1. Sa.
 Si. 2.
 28. *Enicyla* Rb.
117. *pusilla* Burm. — 1. Sa. Bav. 2. 3.
118. *amoena* Hg. — 3.
 29. *Apatania* Kol.
119. *fimbriata* P. — 1. Sa. Si. 2. 3.
Hageni Kol.
120. *muliebris* M'L. — 3.
- C. Sericostomidae.**
30. *Sericostoma* Latr.
121. *personatum* Kby. et Spence. —
collare Br.
 var. *multiguttatum* P.
122. *carinthiacum* M'L. — 2.
123. *timidum* Hg. — 1. Bav. 2.
124. *faciale* M'L. — 3.
125. *indivisum* M'L. — 1. Pom.
 Elberfeld.
 31. *Oecismus* M'L.
126. *monedula* Hg. — 1. Sa. Tau-
 nusgeb.
 32. *Notidobia* St.
127. *ciliaris* L. —
33. *Goëra* Leach.
128. *pilosa* F. —
capillatum Br.
 34. *Lithax* M'L.
129. *niger* Hg. — 1. Sa. Si. Bad.
 2. 3.
130. *obscurus* Hg. — 1. Sa. Bor.
 35. *Silo* Ct.
131. *pallipes* F. —
132. *piceus* Br. — 1. Bav. Bad.
obtusus Hg. Si. Harz. 2. 3.
133. *nigricornis* P. — 1. Sa. Pos
 2. 3.
fumipennis M'L.
134. *duplex* Hg. — 1. Si.
36. *Brachycentrus* Ct.
135. *subnubilus* Ct. — 1. Sa. 2.
verna Br.
37. *Oligoplectrum* M'L.
136. *maculatum* P. — 1. Sa. Bav. 2. 3.
pulchellum Rb.
 38. *Micrasema* M'L.
137. *morosum* M'L. — 2. 3.
138. *microcephalum* P. — 3.
139. *nigrum* Br. — 1. Sa. 2.
140. *setiferum* P. — 3.

141. longulum M'L. — 1. Sa. Si.
 142. minimum M'L. — 1. Sa. Bav. 2.
 exiguum M'L.
 39. *Crunoecia* M'L.
 143. irrorata Ct. — 1. Sa. 3.
 40. *Lepidostoma* Rb.
 144. hirtum F. — 1. Sa. 2.
 41. *Lasiocephala* Costa.
 145. basalis Kol. — 1. Sa. 2. 3.
D. Leptoceridae.
 42. *Beraea* St.
 146. pullata Ct. — 1. Sa. Si. Bav. 2.
 melas P. (n. Br.)
 aterrima Br.
 147. maurus Ct. — 1. Sa. Bav. 3.
 148. articularis P. — 1. Si. 2.
 149. vicina M'L. — 1. Bav. 2.
 barbata Hg.
 150. minuta L. — 1. Sa. 2.
 (*Beraeodes minuta* Eat.)
 43. *Odontocerum* Leach.
 151. albicorne Scop. — 1. Sa. 2. 3.
 44. *Molanna* Ct.
 152. angustata Ct. 1. Sa.
 45. *Molannodes* M'L.
 153. Zelleri M'L. — 1. Sa. Si. Pos.
 154. Steini M'L. — 1. Si.
 46. *Leptocerus* Leach.
 155. nigronervosus Retz. — 1. Sa. 2.
 nervosus F.
 156. fulvus Rb. — 2. 3.
 grossus M'L.
 157. senilis Burm. — 1. Sa.
 fulvus M'L.
 158. alboguttatus Hg. — 1. Sa.
 bimaculatus St.
 159. annulicornis St. — 1. Sa.
 160. aterrimus St. — 1. Sa. 2. 3.
 var. *tinecides* Br. — 1. Sa. 2.
 161. cinereus Ct. — 1. Sa. 3.
 var. *bifasciatus* Kol.
 162. albifrons L. —
 163. commutatus M'L. — 1. Sa.
 164. bilineatus L. —
 bifasciatus Oliv.
 165. aureus P. — 3.
 166. dissimilis St. — 1. Sa.
 sericeus Kol.
 167. riparius Alb. — 1. Sa. Rh.
 47. *Mystacides* Latr.
 168. nigra L.
 atra P.
 169. azurea L.
 nigra P.
 170. longicornis L.
 quadrifasciatus F. Br.
 171. concolor Burm. — 1. Halle.
 172. monochroa M'L. — 3.
 48. *Homilia* M'L.
 173. leucophaea Rb. = ♂. — 1.
 Sa. 3.
 subfasciata Rb. = ♀.
 49. *Trienodes* M'L.
 174. bicolor Ct. — 1. Sa. 2. 3.
 fusca Br.
 175. conspersa Rb. — 1. Sa. Si. 3.
 50. *Adicella* M'L.
 176. reducta M'L. — 1. Sa. 3.
 177. filicornis P. — 1. Sa. Si. 2. 3.
 moestella M'L.
 eremita Stein.
 51. *Oecetis* M'L.
 178. ochracea Ct. — 1. Sa. 2.
 179. furva Rb. — 1. Sa.
 intaminata M'L.
 180. lacustris P. —
 181. notata Rb. — 1. Sa. Si.
 182. testacea Ct. — 1. Sa. 3.
 183. tripunctata F. — 1. Sa. Si. Bav.
 punctatella Rb.
 52. *Setodes* Rb.
 184. tineiformis Ct. — 1. Sa. 3.
 185. interrupta F. —
 186. punctata F. — 1. Sa. Si. Rh. 3.
 hiera Kol.

187. *viridis* Geoffr. — 1. Sa. Si. 3.
punctata Rb.

E. **Hydropsychidae.**

53. *Hydropsyche* P.

188. *pellucidula* Ct. — 1. Sa. 2. 3.
maxima Br.

189. *fulvipes* Ct. — 1. Sa. 2.

190. *angustipennis* Ct. —

191. *bulbifera* M'L. — 1. Sa. Bav. 2.
nebulosa Br.

192. *ornatula* M'L. — 1. Si. Bav. 3.
atomaria P.

193. *guttata* P. — 1. Sa. 2.
Danubii Br.

194. *instabilis* Ct. — 1. Sa. 3.

195. *lepida* P. —

54. *Diplectrona* Westw.

196. *felix* M'L. — 1. Sa.
flavomaculata St.

197. *atra* M'L. — 2.

55. *Philopotamus* Leach.

198. *ludificatus* M'L. —
montanus Br.

199. *montanus* Don. —
tigrinus Br.

scopulorum Leach. M'L.

200. *variegatus* Scop. — 1. Sa. Si.
2. 3.

56. *Dolophilus* M'L.

201. *copiosus* M'L. — 1. Bav. 2.

202. *pullus* M'L. — 1. Sa. Si. (Riesengeb.) 2.

57. *Wormaldia* M'L.

203. *occipitalis* P. — 1. Sa. 2. 3.

204. *subnigra* M'L. — 1. Sa. Si.
Rh. 2.

58. *Neureclipsis* M'L.

205. *bimaculata* L. M'L. — 1. Sa. 3.
tigurinensis F.

59. *Plectrocnemia* St.

206. *conspersa* Ct. —
senex Br.

207. *geniculata* M'L. — 1. Si. 3.

208. *brevis* M'L. — 3.

60. *Polycentropus* Ct.

209. *flavomaculatus* P. —

210. *multiguttatus* Ct. —
irrorata Br.

61. *Holocentropus* M'L.

211. *dubius* Rb. —
subnebulosus M'L.

212. *pivicornis* St. — 1. Sa. Si.

213. *auratus* Kol. — 1. Sa. Si.

214. *stagnalis* Alb. — 1. Rh.

62. *Cyrnus* St.

215. *trimaculatus* Ct. —

216. *flavidus* M'L. — 1. Sa.

217. *crenaticornis* Kol. — 1. Pos.

63. *Ecnomus* M'L.

218. *tenellus* Rb. —

64. *Tinodes* Leach.

219. *Waeneri* L. — 1. Sa. 3.
luridus Ct.

220. *aureola* Ztt. — 1. Si.
pusilla M'L.

221. *maculicornis* P. — 3.

222. *unicolor* P. — 3.

223. *pallidula* M'L. — 1. Sa.

224. *Zelleri* M'L. — 2.

225. *Rostocki* M'L. — 1. Sa. Si.

226. *dives* P. — 1. Si. 2. 3.
Schmidtii Kol.

65. *Lype* M'L.

227. *phaeopa* St. — 1. Sa. 3.

228. *reducta* M'L. — 1. Si. Sa. 2. 3.

229. *fragilis* P. — 3.

urbana P.

230. *sinuata* M'L. — 2.
melas Br. (n. P.)

66. *Psychomia* Latr.

231. *pusilla* F. —
annulicornis P.

F. **Rhyacophilidae.**

67. *Rhyacophila* P.

232. *torrentium* P. — 1. Bav. 2.

233. *Albardana* M'L. — 3.
 234. *dorsalis* Ct. — 1. Bad. Si. 3.
 235. *Palmeni* M'L. — 2.
 236. *obtusidens* M'L. — 3.
 vulgaris P.
 237. *persimilis* M'L. — 1. Si. Bav.
 2. 3.
 vulgaris Br.
 238. *nubila* Ztt. — 1. Sa. Si. Rh.
 pauper Hg.
 239. *fasciata* Hg. — 1. Rh.
 240. *septentrionis* M'L. — 1. Sa.
 Si. 2.
 ferruginea Hg.
 241. *obliterata* M'L. — 1. Sa.
 242. *Hageni* M'L. — 1. Sa. Si.
 243. *praemorsa* M'L. — 1. Sa. Si. 3.
 244. *aurata* Br. — 1. Bav. 2. 3.
 245. *intermedia* M'L. — 2.
 246. *proxima* M'L. — 3.
 247. *Pascoei* M'L. — 3.
 248. *vulgaris* P. — 1. Bav. Si. 2. 3.
 venusta P. MS.
 249. *Rougemonti* M'L. — 3.
 250. *tristis* P. — 1. Sa. 2. 3.
 umbrosa Br.
 251. *aquitana* M'L. — 2.
 252. *pubescens* P. — 3.
 253. *glareosa* M'L. — 1. Bav. 2.
 254. *producta* M'L. — 2.
 255. *Meyeri* M'L. — 3.
 256. *stigmatica* Kol. — 2.
 257. *hirticornis* M'L. — 2. 3.
 258. *laevis* P. — 3.
 68. *Chimarra* Leach.
 259. *marginata* L. —
 69. *Glossosoma* Ct.
 260. *Boltoni* Ct. — 1. Sa. 2. 3.
 fimbriata Br.
 261. *vernale* P. — 1. Bav. 2. 3.
 fimbriatum St.
 70. *Agapetus* Ct.
 262. *fuscipes* Ct. —
 tomentosa P.
 263. *nimbus* M'L. — 3.
 fuscipes MD.
 264. *comatus* P. — 1. Sa. 2. 3.
 265. *laniger* P. — 3.
 266. *pactus* M'L. — 1. Sa. Bad.
 Thur.
 71. *Synagapetus* M'L.
 267. *iridipennis* M'L. — 3.
 azurea P.
 268. *dubitans* M'L. — 3.
 72. *Pseudagapetus* M'L.
 269. *armatus* M'L. — 2.
 73. *Ptilocolepus* Kol.
 270. *granulatus* P. — 1. Sa. Bad.
 2. 3.
 turbidus Kol.
G. Hydroptilidae.
 74. *Agraylea* Ct.
 271. *multipunctata* Ct. — 1. Sa.
 Bor. or.
 272. *pallidula* M'L. — 3.
 75. *Hydroptila* Dalm.
 273. *sparsa* Ct. — 1. Sa. 2.
 tinecides Br.
 274. *occulta* Eat. — 3.
 275. *pulchricornis* P. — 1. Sa.
 Bor. or.
 76. *Ithytrichia* Eat.
 276. *lamellaris* Eat. — 3.
 77. *Stactobia* M'L.
 277. *Eatoniella* M'L. — 3.
 78. *Orthotrichia* Eat.
 278. *angustella* M'L. — 1. Bor. 3.
 79. *Oxyethira* Eat.
 279. *costalis* Ct. — 1. Sa.
II. Planipennia.
1. Myrmeleontidae.
 80. *Acanthaclisis* Rb.
 280. *occitanica* Vill. 1. Bor. bor. 3.
 81. *Formicaleo* Leach.
 281. *tetragrammicus* F. 1. Sa. 2.

82. *Dendroleon* Br.
 282. *pantherinus* F. 1. Darmstadt 2.
 83. *Myrmeleon* L.
 283. *europaeus* M'L. — 1. Sa. 2. 3.
 formicarius aut.
 284. *formicarius* L. — 1. Sa. 2. 3.
 formicalynx Br.
 84. *Ascalaphus* F.
 285. *macaronius* Scop. — 2. 3.
 286. *coccajus* W. V. — 1. Thur.
 B. 2. 3.
 287. *longicornis*. — 2. Görz.
 85. *Mantispa* Illig.
 288. *styriaca* Poda. — 2.
 2. **Osmylidae.**
 86. *Osmylus* Latr.
 289. *maculatus* F. —
 87. *Sisyra* Burm.
 290. *fuscata* F. — 1. Sa. 2.
 291. *Dalii* M'L. — 1. Sa.
 292. *terminalis* Ct. — 1. Sa.
 88. *Psectra* Hg.
 293. *diptera* Burm. — 1.
 3. **Hemerobidae.**
 89. *Micromus* Rb.
 294. *aphidivorus* Schr. — 1. Sa. 2. 3.
 villosus Br.
 295. *paganus* L. —
 296. *variegatus* F. —
 90. *Hemerobius* L.
 297. *elegans* Ct. —
 pygmaeus Rb. Br.
 298. *pellucidus* Walk. — 1. Sa. 3.
 299. *inconspicuus* Walk. — 1. Sa.
 300. *micans* Oliv. —
 301. *Numuli* L. —
 302. *orotypus* Wgr. — 1. Sa.
 303. *marginatus* St. — 1. Sa. 2.
 304. *strigosus* Ztt. —
 limbatus Wesm.
 305. *limbatellus* Ztt. — 1. Sa. 2.
 punctatus Gözsy.
 306. *fasciatus* Gözsy. — 1. Sa. 2.

307. *atrifrons* M'L. — 1. Sa.
 308. *pini* St. — 1. Sa. 2. 3.
 309. *subnebulosus* St. — 1. Sa.
 310. *nervosus* F. —
 311. *concinnus* St. — 1. Sa. 2. 3.
 cylindripes Wesm.
 312. *nitidulus* F. —
 313. *longifrons* Walk. — 1. Si. 2.
 91. *Megalomus* Rb.
 314. *hirtus* L. —
 92. *Drepanopteryx* Burm.
 315. *phalaenoides* L. —
 316. *algida* Erichs. — 1. Sa. Si.
 Kollari Gözsy.
 4. **Chrysopidae.**
 93. *Hypochrysa* Hg.
 317. *nobilis* Heyd. — 1. Harz. 2. 3.
 94. *Nothochrysa* M'L.
 318. *fulviceps* St. — 1. Taunus. 2.
 319. *capitata* F. — 1. 2.
 320. *Behni* Beuth. — 1. Hamburg.
 95. *Chrysopa* Leach.
 321. *abbreviata* Ct. — 1. Sa. 2. 3.
 322. *abdominalis* Br. — 1. Sa. 2.
 323. *alba* L. —
 324. *aspersa* Wesm. —
 prasina Burm.
 325. *dorsalis* Burm. — 1. Sa. Si. 2.
 var. *pini* Br.
 326. *flava* Scop. — 1. Sa. Si. 2.
 vittata Br.
 327. *flavifrons* Br. — 2. 3.
 328. *formosa* Br. — 1. Sa. Si. 2.
 329. *gracilis* Heyd. — 1. Sa. 2. 3.
 tricolor Br.
 330. *microcephala* Br. — 2. 3.
 331. *Heydeni* Schn. — 1. Sa. 2.
 nigricostata Br.
 332. *pallida* Schn. — 1. Sa. Si. 2.
 333. *perla* L. —
 334. *phyllochroma* Wesm. —
 335. *septempunctata* Wesm. —
 336. *tenella* Schn. — 1. Si. 2.

337. ventralis Ct. — 1. Sa. 2.
 338. vittata Wesm. —
 integra Br.
 339. vulgaris Schn. —
 340. Walkeri Br. — 1. Si. 2.
5. **Coniopterygidae.**
 96. Coniopteryx Hal.
341. aleyrodiformis St. — 1. Sa. 3.
 342. psociformis Ct. — 1. Sa. 2. 3.
 343. tineiformis Ct. —

6. **Sialidae.**

97. Sialis Latr.
 344. flavilatera L. Kolbe. —
 lutaria aut.
 345. fuliginosa P. —

7. **Raphididae.**

98. Raphidia L.
 346. Schneideri Ratz. — 1. Sa. 3.
 347. ophiopsis L. —
 348. notata F. — 1. Sa. Si. 2. 3.
 media Burm.
 349. xanthostigma Schum. —
 350. affinis Schn. —
 baetica Br.
 351. laticeps Wgr. —
 notata Br.
 352. bavarica Hg. — 1. Bav.
 353. cognata Rb. — 3.
 354. Ratzeburgi Br. — 2. 3.
99. **Inocellia** Schn.
 355. crassicornis Schum. — 1. Sa.
 Si. 2.

8. **Panorpidae.**

100. Panorpa L.
 356. alpina Rb. — 1. Sa. Si. 2. 3.
 variabilis Br.
 357. communis L. —
 358. germanica L. —
 montana Br.
 359. vulgaris Imh. — 3.
 360. hybrida M'L. — 1. Sa.
 361. cognata Rb. — 1. Sa. 2. 3.
 germanica Br.

101. **Bittacus** Latr.

362. tipularius F. — 2. 3.
 363. Hageni Br. — 1. Hoym. 2.
 102. **Boreus** Latr.
 364. hiemalis L. — 1. Sa. Si. 2. 3.
 365. Westwoodii Hg. — 1.
 366. Gigas Br. — 1. Harz.

III. **Odonata.**103. **Leucorrhinia** Brit.

367. pectoralis Ch. — 1. Sa. W. 2. 3.
 368. rubicunda L. — 1. Sa. W. 2. 3.
 369. dubia Vand. — 1. W. 2. 3.
 370. albifrons Burm. — 1. 2. 3.
 371. caudalis Ch. — 1. 2. 3.
104. **Sympetrum** Newm.
 372. vulgatum L. —
 373. striolatum Ch. —
 374. meridionale Sel. — 1. mer. 2. 3.
 375. Fonscolombii Sel. — 1. W. 2. 3.
 376. flaveolum L. —
 377. scoticum Don. —
 378. sanguineum Müll. —
 379. depressiusculum Sel.
 380. pedemontanum All. — 1. Sa.
 2. 3.

105. **Libellula** L.

381. quadrimaculata L. —
 382. depressa L. —
 383. fulva Müll. — 1. 2. 3.

106. **Orthetrum** Newm.

384. cancellatum L. — 1. Sa. W. 2. 3.
 385. coerulescens F. — 1. Sa. 2. 3.
 386. brunneum Fons. — 2. 3.
 387. albistylum Sel. — 2.

107. **Crocothemis** Br.

388. erythraea Brullé. — 2.

108. **Cordulia** Leach.

389. aenea L. —

109. **Epitheca** Ch.

390. bimaculata Ch. — 1. Si. W. 2.
 391. metallica Vand. — 1. Sa. W.
 2. 3.

392. arctica Ztt. — 1. 2. 3.
 393. alpestris Sel. — 1. Sa. 2. 3.
 394. flavomaculata Vand. — 1. 2. 3.
 110. *Anax* Leach.
 395. formosus Vand. — 1. Sa. W. 2. 3.
 396. Parthenope Sel. — 1. 2.
 111. *Cyrtosoma* Sel.
 397. ephippigerus Burm. — 2.
 112. *Brachytron* Evans.
 398. pratense Müll. — 1. W. 2. 3.
 113. *Aeschna* F.
 399. cyanea Latr. —
 400. juncea L. — 1. Sa. 2. 3.
 401. mixta Latr. —
 402. grandis L. —
 403. affinis Vand. — 1. Si. 2. 3.
 404. rufescens Vand. — 1. W. 2. 3.
 405. borealis Ztt. — 1. Si. 2.
 406. alpina Sel. — 3.
 407. viridis Evers. — 1. Si. 2. 3.
 114. *Onychogomphus* Sel.
 408. uncatu Ch. — 2.
 409. forcipatus L. — 1. Sa. W. 2. 3.
 115. *Ophiogomphus* Sel.
 410. serpentinus Ch. — 1. Sa. W. 2. 3.
 116. *Gomphus* Leach.
 411. vulgatissimus L. —
 412. pulchellus Sel. — 3.
 413. flavipes Ch. — 2. 3.
 117. *Cordulegaster* Leach.
 414. annulatus Latr. — 1. Sa. 2.
 415. bidentatus Sel. — 1. Sa. 2.
 118. *Calopteryx* Leach.
 416. virgo L. —
 417. splendens Harr. —
 119. *Lestes* Leach.
 418. viridis Vand. —
 419. nymphal Sel. —
 420. sponsa Hans. —
 421. virens Ch. —
 422. barbara F. —

120. *Sympyena* Ch.
 423. fusca Vand.
 121. *Platycnemis* Ch.
 424. pennipes Pall. —
 122. *Nehalonia* Sel.
 425. speciosum Ch. — 1. Si. Bor. or. 3.
 123. *Erythromma* Ch.
 426. najas Hans. —
 427. viridulum Ch. — 1. Si. W.
 124. *Pyrrosoma* Ch.
 428. minium Harr. —
 429. tenellum Vand. — 3.
 125. *Isehnura* Ch.
 430. pumilio Ch. —
 431. elegans Vand. —
 126. *Agrion* Sel.
 432. armatum Heyer. — 1. bor.
 433. pulchellum Vand. —
 434. puella L. —
 435. ornatum Heyer. — 1. Sa. W. 2.
 436. cyathigerum Ch. —
 437. hastulatum Ch. —
 438. lunulatum Ch. — 1. Si. 2. 3.
 439. mercuriale Ch. — 1. bor. Bav. 2. 3.
 440. Lindenii Sel. — 1. W. 2.

IV. Ephemerae.

127. *Oligoneuria* P.
 441. rhenana Imh. — 3.
 128. *Polymitaereys* Eat.
 442. virgo Oliv. — 1. Sa. 2.
 horaria Burm.
 129. *Palingenia* Burm.
 443. longicauda Oliv. — 1. Elbing.
 130. *Ephemer* L.
 444. vulgata L. — 1. Sa. 2.
 445. danica Müll. — 1. Sa. 2. 3.
 446. lineata Eat. — 2. 3.
 447. glaucops P. —
 131. *Potamanthus* P.
 448. luteus L. — 1. Sa. 3.

132. *Leptophlebia* Westw.
 449. *marginata* L. — 1. Sa. 3.
 reticulata Burm.
 450. *helvipes* St. —
 Geerii Br.
 451. *castanea* P. — 3.
 452. *cincta* Retz. —
 133. *Halecophlebia* Eat.
 453. *Picteti* Eat. — 1. Sa. 2. 3.
 marginatus P.
 454. *fusca* Ct. — 2. 3.
 455. *mesoleuca* Br. — 1. Sa. 2.
 134. *Caenis* St.
 456. *macrura* St.
 grisea Br.
 457. *dimidiata* St. — 1. Sa.
 458. *chironomiformis* Ct. — 3.
 459. *luctuosa* Burm. — 1. 3.
 135. *Ephemerella* Walsh.
 460. *ignita* Poda. — 1. Sa. 3.
 461. *gibba* P. — 2. 3.
 462. *aenea* P. — 3.
 136. *Cloëon* Leach.
 463. *dipterum* L. —
 464. *rufulum* Müll. — 1. Sa. 3.
 137. *Centroptilum* Eat.
 465. *luteolum* Müll. — 1. Sa. 3.
 466. *pennulatum* Eat. — 1. Sa.
 467. *laturatum* P. — 3.
 468. *stenopteryx* Eat. — 2.
 138. *Baëtis* Leach.
 469. *bioculatus* L. —
 470. *finitimus* Eat. — 3.
 471. *Rhodani* P. —
 472. *phaeops* Eat. — 1. Sa. 3.
 473. *tenax* Eat. — 1. Sa.
 474. *amicus* Eat. — 3.
 475. *pumilus* Burm. —
 139. *Isonychia* Eat.
 476. *ignota* Walsh. — 1. Sa.
 ferruginea Alb.
 140. *Heptagenia* Walsh.
 477. *semicolorata* Ct. — 1. Sa. 2. 3.
 478. *nivata* Eat. — 3.
 479. *flavipennis* Duf. — 1. Sa.
 480. *flava* Rost. — 1. Sa.
 481. *elegans* Ct. —
 sulphurea P.
 482. *fluminum* P. — 1. Sa. 2. 3.
 483. *coerulans* Rost. — 1. Sa.
 484. *volitans* Eat. — 1. Sa.
 485. *alpicola* Eat. — 2. 3.
 486. *iridana* Kol. — 1. Si.
 487. *aurantiaca* Burm. — 1. Sa. 3.
 488. *venosa* F. —
 489. *forcipula* P. — 1. Sa. 2. 3.
 490. *montana* P. — 2. 3.
 491. *lateralis* Ct. — 2. 3.
 492. *obscura* P. — 3.
 493. *purpurascens* P. — 2. 3.
 V. *Perlidae*.
 141. *Dictyopteryx* P.
 494. *intricata* P. — 1. Si. 2. 3.
 495. *microcephala* P. — 1. Sa. 2. 3.
 dispar Rb.
 496. *alpina* P. — 1. 2. 3.
 497. *Imhoffii* P. — 3.
 142. *Isogenus* Newm.
 498. *nubecula* Newm. —
 parisina et proxima Rb.
 143. *Perla* Geoffr.
 499. *maxima* Scop. — 1. Sa. 2. 3.
 bicaudata L.
 grandis Rb.
 500. *marginata* Panz.
 501. *cephalotes* Ct. — 1. Sa. 2. 3.
 502. *pallida* Guer. — 3.
 503. *abdominalis* Burm. —
 504. *vitripennis* Burm. = ♀. 1. Sa.
 bicolor Burm. = ♂.
 144. *Chloroperla* Newm.
 505. *rivulorum* P. — 1. Sa. 2. 3.
 506. *grammatica* Scop. —
 viridella Rb.
 507. *griseipennis* P. — 1. Sa. 2. 3.
 rufescens St.
 venosa P.

508. *sudetica* Kol. — 1. Si.145. *Isopteryx* P.509. *torrentium* P. — 1. Sa. 2. 3.510. *Burmeisteri* P. — 1. bor.511. *tripunctata* Scop. —
flaveola Rb.512. *neglecta* Rost. — 1. Sa. Si.513. *apicalis* Newm. —
pallidella Rb.514. *serricornis* P. — 1.515. *montana* P. — 3.146. *Capnia* P.516. *nigra* P. — 1. Sa. 2. 3.147. *Taeniopteryx* P.517. *nebulosa* L. — 1. Sa. 2. 3.518. *trifasciata* P. —519. *praetexta* Burm. — 1. 2. 3.520. *monilicornis* P. — 1. Ba. 2. 3.148. *Leuctra* St.521. *fusciventris* St. — 2. 3.522. *cylindrica* DG. —523. *nigra* Oliv. —149. *Nemura* Latr.524. *variegata* Oliv. —*lunata* Rb.*lutarius* L. Kolbe.525. *Meyeri* P. — 1. Sa. 3.526. *lateralis* P. = ♂. 1. Sa. 2. 3.
nitida P. = ♀.527. *marginata* P. — 1. 2. 3.528. *humeralis* P. — 2. 3.529. *cinerea* Oliv. —530. *inconspicua* P. — 3.VI. *Psocidae*.150. *Atropos* Leach.531. *divinatoria* Müll. —532. *formicaria* Hg. — 1. Bor. or.151. *Clothilla* Westw.533. *pulsatoria* L. —534. *annulata* Hg. — 1. Sa.152. *Hyperetes* Kolbe.535. *pinicola* Kolbe. — 1. W.153. *Graphopsocus* Kolbe.
(*Stenopsocus* Hg.)536. *cruciatus* L. —var. *nervosus* St.154. *Stenopsocus* Hg.537. *immaculatus* St.*saltatrix* L. Wgr.538. *Lachlani* Kolbe. — 1. W.539. *stigmaticus* Labr. et Imh. —
1. Sa. 3.155. *Psocus* Latr.540. *longicornis* F. —*saltatrix* L. Kolbe.541. *nebulosus* St. —*similis* Br.542. *morio* Latr. — 1. W.543. *sempunctatus* L. — 1. Sa. 3.544. *bipunctatus* L. —545. *quadrimaculatus* Latr. — 1. Sa.156. *Amphigerontia* Kolbe.

(Psocus Latr.)

546. *fasciata* F. —547. *variegata* F.548. *bifasciata* Latr. — 1. Sa. 3.549. *subnebulosa* St. — 1. Sa.157. *Caecilius* Ct.550. *pedicularius* L. —*domesticus* Br.var. *flavicans* L. Kolbe.551. *quercus* Kolbe. — 1. W.552. *obsoletus* St. — 1. Sa. W. 3.553. *flavidus* St.554. *Burmeisteri* Br. — 1. W.*pedicularius* Burm.555. *vittatus* Dalm. — 1. Sa. 3.*fuscopterus* Latr. —556. *pusillus* Müll. — 1. bor.158. *Mesopsocus* Kolbe.

(Elipsocus Hg.)

557. *unipunctatus* Müll. —159. *Philotarsus* Kolbe.

(Elipsocus Hg.)

558. *plicicornis* F. Kolbe. — 1. Sa. 3.

flaviceps St.	563. abietis Kolbe. — 1. W.
lasiopterus Burm.	161. Peripsocus Hg.
160. Elipsocus Hg.	564. alboguttatus Dalm. — 1. Sa. 3.
559. hyalinus St. — 1. Sa.	subfasciatus Rb.
560. Westwoodii M'L. — 1. Sa.	565. phaeopterus St. — 1. Sa. 2. 3.
561. cyanops Rost. — 1. Sa. W.	obscurus Rb.
562. laticeps Kolbe. — 1. W.	

~~~~~

Nachtrag zu den Beobachtungen über Blattwespen.

Von Dr. Schmiedeknecht.

Ein einzelnes ♀ von *Strongylogaster viridis* wurde voriges Jahr Mitte Juni bei Gumperda in Thüringen auf schattigem Gebüsch von Frau Dr. L. Schmiedeknecht aufgefunden, die so glücklich war, am 16. Juni dieses Jahres auch das ♂ an derselben Stelle zu entdecken. Tags zuvor hatte ich selbst ein zweites ♀ ebendasselbst eingefangen. Demnach ist der Beschreibung hinzuzufügen: ♂ feminae similis, abdomine segmentis 1—6 utrinque strigis longitudinalibus 7 et 8 medio maculis geminatis obscuris.

~~~~~

Epicauta vittata aus Eiern zu erziehen ist Ch. V. Riley gelungen. Er berichtet darüber im II. Report U. S. Entom. Commission p. 260: „Im Monat October 1877 erhielt ich eine Anzahl *Trinugulinae* aus Eiern, die ein ♀ von *Epicauta vittata* gelegt hatte, und fütterte sie mit Eiern der Heuschrecke *Caloptenus differentialis*. Verschiedene entwickelten sich im folgenden Sommer zu Käfern; 3 brachten einen zweiten Winter als *Pseudonymphe* zu und entwickelten sich erst im 2. Sommer zu Käfern; ein Exemplar blieb auch den Sommer 1879 noch unentwickelt. Ich prüfte es von Monat zu Monat, fand es stets gesund, aber fürchtete dennoch, als der Sommer 1880 nahte, es möchte beschädigt worden und infolge dessen gestorben sein. Am 3. Mai war es noch unverändert; am 15. Juni indess sah ich, dass es seine Haut abgeworfen hatte und sich in der 3. Larvenform präsentirte. Am 1. Juli hatte es sich zur wahren Puppe verwandelt und würde unzweifelhaft 2 Wochen später den Käfer gegeben haben, hätte ich nicht vorgezogen, es in Puppenform für meine Sammlung zu behalten.

~~~~~